

LBRIS

We know
books

Marius BURTEA

Georgeta BURTEA

MATEMATICĂ

Culegere de probleme și subiecte
pentru teză

Clasa a VI-a

Semestrul I

EDITURA CARMINIS
PITEȘTI

CUPRINS

• ALGEBRĂ •

CAPITOLUL I. NUMERE NATURALE. DIVIZIBILITATE	3
1.1. Divizor. Multiplu	3
1.2. Criterii de divizibilitate cu 2, 3, 5 și 10	7
1.3. Divizibilitate. Proprietăți	12
1.4. Numere prime. Numere compuse	17
1.5. Descompunerea numerelor naturale în factori primi	22
1.6. Divizori comuni. C.m.m.d.c.	24
1.7. Multipli comuni. C.m.m.m.c.	29
<i>Teste de evaluare a cunoștințelor</i>	33
CAPITOLUL II. OPERAȚII CU NUMERE RAȚIONALE	36
2.1. Forme de scriere a unui număr rațional pozitiv	36
2.2. Aducerea fracțiilor la același numitor	41
2.3. Adunarea numerelor raționale pozitive	44
2.4. Scăderea numerelor raționale pozitive	48
2.5. Înmulțirea numerelor raționale pozitive	53
2.6. Împărțirea numerelor raționale pozitive	59
2.7. Ordinea efectuării operațiilor aritmetice	65
2.8. Probleme simple care conduc la operații cu numere raționale pozitive. Ecuații	69
<i>Teste de evaluare a cunoștințelor</i>	73
CAPITOLUL III. RAPOARTE. PROCENTE. PROPORȚII	77
3.1. Raport	77
3.2. Proporții. Proprietatea fundamentală	84
3.3. Procente	91
3.4. Mărimi direct proporționale Mărimi invers proporționale	94
3.5. Regula de trei simplă	101
<i>Teste de evaluare a cunoștințelor</i>	104

CAPITOLUL I. FIGURI ȘI CORPURI GEOMETRICE	109
1.1. Instrumente geometrice. Figuri geometrice	109
<i>Teste de evaluare a cunoștințelor</i>	117
CAPITOLUL II. DREAPTĂ	118
2.1. Punct. Dreaptă. Plan	118
2.2. Poziții relative ale punctele și dreptelor Determinarea dreptei	121
2.3. Semidreaptă. Semiplan	125
2.4. Segment de dreaptă. Lungimea unui segment Segmente congruente	128
<i>Teste de evaluare a cunoștințelor</i>	133
CAPITOLUL III. UNGHIURI	136
3.1. Noțiunea de unghi. Unghi nul. Unghi alungit	136
3.2. Măsurarea unghiurilor. Unghiuri congruente	139
3.3. Calcule cu măsuri de unghiuri	142
3.4. Unghi drept. Unghi ascuțit. Unghi obtuz	146
3.5. Unghiuri adiacente. Bisectoarea unui unghi	148
3.6. Unghiuri complementare. Unghiuri suplementare	152
3.7. Unghiuri opuse la vârf Unghiuri în jurul unui punct	155
<i>Teste de evaluare a cunoștințelor</i>	159
CAPITOLUL IV. CONGRUENȚA TRIUNghiURILOR	162
4.1. Triunghi: definiție, elemente, clasificare	162
4.2. Perimetrul unui triunghi	165
4.3. Construcția unui triunghi	168
4.4. Congruența triunghiurilor	171
4.5. Criterii de congruență a triunghiurilor	174
4.6. Metoda triunghiurilor congruente	183
<i>Teste de evaluare a cunoștințelor</i>	192
CAPITOLUL V. PERPENDICULARITATE	194
5.1. Drepte perpendiculare	194
5.2. Distanța de la un punct la o dreaptă	200
5.3. Congruența triunghiurilor dreptunghice	202
5.4. Mediatoarea unui segment. Proprietăți	206
5.5. Bisectoarea unui unghi. Proprietăți	210
<i>Teste de evaluare a cunoștințelor</i>	214
INDICAȚII ȘI RĂSPUNSURI	216

CAPITOLUL I

NUMERE NATURALE. DIVIZIBILITATE

1.1. Divizor. Multiplu

Notiuni teoretice

$$\mathbb{N} = \{0, 1, 2, 3, \dots, n, \dots\}, \mathbb{N}^* = \{1, 2, 3, \dots, n, \dots\}.$$

• Numărul natural nenul b **divide** numărul natural a dacă există un număr natural c astfel încât $a = b \cdot c$. Se scrie $b \mid a$ (b „divide“ a) sau $a : b$ (a se divide cu b).

Dacă $b \mid a$, atunci b se numește **divizor** al lui a , iar a se numește **multiplu** lui b .

Se notează $\mathcal{D}_n$ **mulțimea divizorilor** numărului n și $\mathcal{M}_n$ **mulțimea multiplilor** numărului n .

EXERCIȚII ȘI PROBLEME

EXERSARE

- E1. Determinați numărul de divizori ai numerelor:
a) 4; b) 5; c) 10; d) 16; e) 25; f) 27.
- E2. Determinați $\mathcal{D}_{24}, \mathcal{D}_{30}, \mathcal{D}_{64}, \mathcal{D}_{125}, \mathcal{D}_{200}, \mathcal{D}_{512}$.
- E3. Care dintre numerele de o singură cifră are cei mai mulți divizori diferiți de zero? Dar cei mai puțini?
- E4. Scrieți divizorii proprii ai numerelor:
a) 4; b) 12; c) 16; d) 18; e) 26; f) 50; g) 100.
- E5. Care dintre numerele de o singură cifră nu au divizori proprii?

□ E6. Determinați:

a) $\mathcal{I}_2 \cap \mathcal{I}_4$;

b) $\mathcal{I}_{16} \cap \mathcal{I}_{24}$;

c) $\mathcal{I}_8 \cap \mathcal{I}_{20}$.

□ E7. Scrieți:

a) multiplii numărului 12 care au numai două cifre;

b) multiplii numărului 7 de două cifre cu cifrele egale.

□ E8. Scrieți multiplii numărului 25:

a) dintre 51 și 99;

b) dintre 155 și 215;

c) dintre 1 001 și 1 226;

d) dintre 1 501 și 1 676.

□ E9. Determinați:

a) divizorii numărului 100 care sunt multipli ai numărului 5;

b) multiplii numărului 3 care sunt divizori ai numărului 60.

APROFUNDARE

□ A1. Determinați mulțimile:

a) $\mathcal{I}_{14} \cap \mathcal{I}_{24}$;

b) $(\mathcal{I}_{16} \cap \mathcal{I}_{30}) \cup \mathcal{I}_8$;

c) $\mathcal{I}_{15} \cap \mathcal{I}_{25} \cap \mathcal{I}_{35}$;

d) $\mathcal{I}_{100} \cap \mathcal{M}_2$.

□ A2. Determinați mulțimile:

a) $\mathcal{I}_{100} \cap \mathcal{M}_{10}$;

b) $\mathcal{M}_3 \cap (\mathcal{M}_6 \cap \mathcal{I}_{60})$.

□ A3. Stabiliți dacă următoarele afirmații sunt adevărate:

a) $\mathcal{I}_4 \subset \mathcal{I}_{20}$;

b) $\mathcal{I}_{12} \subset \mathcal{I}_{48}$;

c) $\mathcal{M}_4 \subset \mathcal{M}_8$;

d) $\mathcal{M}_4 \subset \mathcal{M}_2$.

□ A4. Determinați numerele naturale n cu proprietatea:

a) $n+1 \in \mathcal{I}_8$;

b) $2n-1 \in \mathcal{I}_{27}$;

c) $3n+2 \in \mathcal{I}_{100}$;

d) $5n+1 \in \mathcal{I}_{121}$.

□ **A5.** Determinați numerele naturale n în cazurile:

- a) $n+4 \mid 24$;   b) $3n-5 \mid 72$;
 c) $n \mid 48$ și $n+2 \mid 168$;   d) $n+3 \mid 60$ și $2n+1 \mid 45$.

□ **A6.** Determinați divizorii pătrate perfecte ai numerelor:
 a) 24; b) 90; c) 160; d) 200; e) 512; f) 1000.

□ **A7.** Determinați valorile lui $n \in \mathbb{N}$, în cazurile:

- a) $n-3$ este divizor propriu al lui 56;
 b) $3n-5$ este divizor impropriu al lui 103;
 c) $2n+15$ este divizor al numărului 150;
 d) $n^2 - 2n$ este divizor al numărului 24.

□ **A8.** Determinați numerele $n \in \mathbb{N}$, în cazurile:

- a) n^2 divide 100;   b) n^3 divide 81;
 c) $2n^2$ divide 200;   d) $3n^3$ divide 81.

□ **A9.** Determinați mulțimile:

- a) $A = \{x \in \mathbb{N} \mid 3x+1 \in \mathcal{Q}_{24}\}$;
 b) $A = \{x \in \mathbb{N} \mid 2x+3 \in \mathcal{Q}_{100}\}$;
 c) $A = \{x \in \mathbb{N} \mid x(x+1) \in \mathcal{Q}_{12}\}$.

□ **A10.** Determinați valorile numerelor naturale x, y în cazurile:

- a) $x \cdot y = 6$;   b) $x(y-1) = 8$;
 c) $(2x-1)(y+1) = 11$;   d) $(x+y) \cdot x = 9$;
 e) $(2x+1)(x+y) = 8$;   f) $(x+2)(y^2-1) = 9$.

□ **A11.** Aflați elementele mulțimilor:

- a) $A = \{x \in \mathcal{Q}_{45} \mid x \in \mathcal{M}_5\}$;

b) $A = \{x \in \mathcal{M}_{15} \mid x+5 \in \mathcal{Q}_{100}\};$

c) $A = \{x \in \mathbb{N} \mid x+1 \in \mathcal{Q}_{24} \text{ și } 2x+1 \in \mathcal{Q}_{27}\}.$

□ A12. Determinați numerele naturale n pentru care $\mathcal{Q}_3 \cup \mathcal{Q}_n = \mathcal{Q}_9$.

□ A13. Determinați $n \in \mathbb{N}$ știind că mulțimea $\mathcal{Q}_n \cup \mathcal{Q}_3$ are doar 3 elemente.

DEZVOLTARE

□ D1. Aflați numerele $n \in \mathbb{N}$, în cazurile:

a) $2n-5 \in \mathcal{Q}_{75}$ și $5n-2 \in \mathcal{M}_3;$

b) 425 se divide cu $(3n+2)$ dar nu se divide cu $6n-5$.

□ D2. Determinați numerele $x, y \in \mathbb{N}$ în cazurile:

a) $xy + x = 6;$

b) $2xy - y = 9;$

c) $2x + xy = 12;$

d) $3xy + 2x = 14.$

□ D3. Arătați că:

a) $\mathcal{M}_2 \cap \mathcal{M}_3 = \mathcal{M}_6;$

b) $\mathcal{M}_4 \cap \mathcal{M}_6 = \mathcal{M}_{12};$

c) $\mathcal{M}_5 \cap \mathcal{M}_3 = \mathcal{M}_{15};$

d) $\mathcal{M}_{16} \cap \mathcal{M}_{20} = \mathcal{M}_{80}.$

□ D4. Pentru care numere naturale x, y au loc egalitățile:

a) $xy + x + y = 8;$

b) $2xy + 2x + y = 19;$

c) $3x + y + xy = 13;$

d) $2xy - x + 3y = 12?$

1.2. Criterii de divizibilitate cu 2, 3, 5 și 10

Notiuni teoretice

1. Un număr este divizibil cu 2 dacă ultima cifră este un număr divizibil cu 2 (este număr par).
2. Un număr este divizibil cu 5 dacă ultima cifră este 0 sau 5.
3. Un număr este divizibil cu 10 dacă ultima cifră este 0.
4. Un număr este divizibil cu 3 dacă suma cifrelor componente este număr divizibil cu 3.

Exemple

- a) $124 : 2$;
- b) $545 : 5$, $1020 : 5$;
- c) $210 : 10$, $4570 : 10$, $11200 : 10$;
- d) $126 : 3$, deoarece $1+2+6=9 : 3$.

EXERCIȚII ȘI PROBLEME

EXERSARE

- E1. Se dau numerele 10, 15, 25, 20, 120, 17, 37, 28, 40, 80, 60, 160, 105, 200. Scrieți:
- a) numerele divizibile cu 10;
  - b) numerele pare;
  - c) numerele divizibile cu 5.
- E2. Scrieți:
- a) primele 10 numere naturale divizibile cu 10;
  - b) primele 11 numere naturale divizibile cu 2;
  - c) primele 5 numere naturale de două cifre divizibile cu 5.
- E3. Aflați câte numere naturale sunt între 7 și 47:
- a) divizibile cu 10;
  - b) divizibile cu 5;
  - c) divizibile cu 2.